

Η περί φωτός Θεολογία (Παναγιώτης Σκαλτσής, Καθηγητής, Πρόεδρος Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσια](#)

Η ομιλία του Προέδρου του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ στην τελετή ορκομωσίας των τελειοφοίτων του Τμήματος Θεολογίας του Α.Π.Θ.

Κυρία Αναπληρώτρια Πρύτανη

Κύριε Κοσμήτορα

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι

Αγαπητοί φοιτητές και φοιτήτριες, νέοι σε λίγο πτυχιούχοι του Τμήματος Θεολογίας

Αγαπητοί γονείς, συγγενείς και φίλοι των φοιτητών μας,

Δεν ξέρω κατά πόσο είναι γνωστό ότι το έτος που διανύουμε, το 2015, είναι αφιερωμένο στο φως διεθνώς. Μία πραγματικότητα για την οποία η θεολογία μέσα από τα κείμενά της, τα μνημεία και τη Λατρεία της κάνει ιδιαίτερη αναφορά τόσο στο πρωτόκτιστο φως, της μέρας και της νύκτας, όσο και στην «άνωθεν φωτοφανή αίγλη», το φως που έλαμψε ο Χριστός και «πάση τη οικουμένη» - κατά τον υμνογράφο Ρωμανό τον μελωδό - ανατέλλει τας ακτίνας, ο Ήλιος της δικαιοσύνης, (Κοντάκιο Θεοφανείων).

Το ζωδιακό φως στον Ωρίωνα. Πηγή: wikimedia commons

Γύρω από το θέμα αυτό θα στραφούν εν συντομία και οι παρακάτω σκέψεις, αφού πρώτα επισημάνω ότι οι ύμνοι που εψάλησαν από τη χορωδία της Θεολογικής Σχολής «Οι Τρεις Ιεράρχες» υπό τη διεύθυνση του Επικούρου Καθηγητού π. Σπυρίδωνος Αντωνίου, τον οποίον και ευχαριστούμε, ως θέμα είχαν το φως. Η επιλογή δηλαδή δεν είναι τυχαία.

Είναι αλήθεια ότι το φως συνδέεται με τη δημιουργία και τη ζωή του ανθρώπου και του κόσμου. Το «γεννηθῆτω φως» είναι η πρώτη θεϊκή εντολή για να φύγει το σκοτάδι που παραπέμπει στην άβυσσο και το χάος και να γεννηθεί το σύμπαν το οποίο έκτοτε τόσο σε πραγματικό, όσο και σε συμβολικό επίπεδο πορεύεται σε μία συνεχή εναλλαγή φωτός και σκότους. «Επί δε ταις τούτων διαδοχαίς, και ο χρόνος μετρείται, και ο των ανθρώπων συνίσταται βίος». Η ημέρα και η νύκτα εναλλάσσονται διαρκώς με αφετηριακά σημεία «τους δύο φωστήρας τους μεγάλους». Ως μεγάλα φώτα κατά τον Ψαλμωδό ο Θεός δημιούργησε «τον ήλιον εις εξουσίαν της ημέρας», αλλά και «την σελήνην και τους αστέρας εις εξουσίαν της νυκτός».

Σε πνευματικό τώρα επίπεδο το φως ταυτίζεται με τη ζωή και τον ίδιο το Θεό, το δε σκότος προσδιορίζει την απειλή και το θάνατο. Δεν είναι μάλιστα τυχαίο ότι ο δημιουργός του φωτός τόσο στην Παλαιά Διαθήκη, όσο και στην Καινή

προβάλλεται μέσα από θεοφάνειες, εικόνες και σύμβολα φωτεινά, θεωρείται η προσδοκία του φωτός ταυτίζεται με το φως.

Στη ζωή της Εκκλησίας λειτουργεί το Πνεύμα το άγιο στις ψυχές των ανθρώπων ως «βεβαία και διηνεκής έλλαμψις» του υποστατικού φωτός. Ο Χριστός αποκαλύπτεται ως φως του κόσμου, που δίδει το φως της ζωής και μέσα από την Ενσάρκωση, Μεταμόρφωση, το Σταυρό και την Ανάσταση εγγυάται το φωτισμό των καρδιών μας και μας καλεί σε μία συνεχή μεταμορφωτική πορεία ανεσπέρου φωτός και αναστάσιμης φωτοχυσίας. Ολόκληρη δε η παναγία Τριάδα ως «το φως το αληθινόν, ό φωτίζει πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον», με τη μυστηριακή ζωή και τον ενάρετο βίο γίνεται το κατοικητήριο των καρδιών των υιών του φωτός.

Γίνεται φανερό από τα παραπάνω ότι ο άνθρωπος οφείλει να συνδέει τη ζωή του με την πηγή του φωτός, τον μεταμορφωμένο και αναστημένο Χριστό. Είναι κεκλημένος από το Θεό «εις το θαυμαστόν αυτού φως», στο φως του Κυρίου μακριά από τα έργα του σκότους και τις περιπέτειες της αμαρτίας. Με γνώμονα την αγάπη ο πιστός στρατεύεται σε μία πορεία «εν τω φωτί», προκειμένου να έχει κοινωνία τόσο με το Θεό, όσο και με τους ανθρώπους, με τη βέβαιη πάντοτε ελπίδα της θέας της δόξας του Θεού στη βασιλεία Του. Αυτήν την πορεία καλείστε κι εσείς να διανύσετε από δω και πέρα, πορευόμενοι ως «υιοί φωτός» και «υιοί ημέρας» κατά την Προς Θεσσαλονικείς Α΄ επιστολή του Αποστόλου Παύλου.

Αγαπητοί μου τελειόφοιτοι,

Λένε πως το μέλλον ανήκει σε όσους το προετοιμάζουν. Αν αυτό είναι αλήθεια, και νομίζω πως είναι, τότε κι εσείς με τη σπουδή της θεολογίας έχετε κάνει μία άριστη επένδυση όσον αφορά την προετοιμασία σας για τον γεμάτο προκλήσεις, διλήμματα και ερωτήματα δρόμο που ανοίγεται μπροστά σας. Η απαξίωση του ανθρωπίνου προσώπου, η παρακμή των προτύπων, η θρησκευτική αδιαφορία, οι διασπαστικές τάσεις παντού, η ιεροποιημένη μισαλλοδοξία είναι ορισμένες μόνο από τις σκοτεινές όψεις της ζωής και τις προκλήσεις της εποχής μας τις οποίες εκ των πραγμάτων θα αντιμετωπίσετε. Τα ερωτήματα επίσης περί Θεού, κόσμου, ανθρώπου, αρετής, αγιότητας, αγάπης, δικαιοσύνης και ελευθερίας είναι πάντα επίκαιρα και θα κληθείτε να τα απαντήσετε με τη δύναμη του λόγου που μόνο η θεολογία ξέρει να εμπνέει, με την απαστράπτουσα αίγλη του φωτός που πηγάζει από το Χριστό «το μέτρο πάντων των πραγμάτων» κατά τον Γέροντα Σωφρόνιο του Έσσεξ (*Οψόμεθα...*, σ.254). Αυτός, ο Χριστός, νοηματοδοτεί την ιστορία και τον κόσμο, απελευθερώνει εσωτερικά τον άνθρωπο από τα τυραννικά πάθη, μεταποιεί τη γνώση σε φως, γιατί το φως είναι η γνώση, γνώση δηλαδή του Θεού, αλλά και του ανθρώπου.

Θερμά συγχαρητήρια και το φως του Χριστού να καταυγάζει πάντοτε την προσωπική, οικογενειακή και κοινωνική σας διαδρομή.